

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 332

van **GWENNY DE VROE**

datum: 3 februari 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Asbestbeleid - Inventarisatieattest

Van de golfplaten op het dak van de garage tot de tegels in de keuken en de wanden van de plaatselijke turnzaal. Tussen begin jaren zestig en eind jaren tachtig werd Vlaanderen opgetrokken uit asbest. Volgens OVAM is er vandaag ongeveer 3.7 miljoen ton asbesthoudend materiaal in omloop. De helft daarvan zit ondergronds, in nutsleidingen, de helft bovengronds.

Asbest zou niet gevaarlijk zijn zolang het in gebonden toestand is. Er is wel gevaar voor de volksgezondheid en het milieu als er asbestvezels vrijkomen, bijvoorbeeld bij afbraak of renovatiewerken en indien ze langdurig worden ingeademd.

In oktober 2014 gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de opstart van een asbest- afbouwbeleid dat ervoor moet zorgen dat Vlaanderen tegen 2040 asbestvrij is. De bedoeling is om tegen 2018 met een definitief asbestafbouwplan van start te gaan.

Dat asbestafbouwplan wordt sinds eind 2014 opgemaakt en binnen de doorstartfase naar oplevering van het plan tegen 2018 ligt het zwaartepunt van de oplevering van resultaten en de evaluatie begin 2017.

De resultaten bestaan in de vorm van opgeleverde studies, bilaterale overlegtrajecten en vooral evaluatie van de uitgevoerde proefprojecten. Vanuit de resultaten van de lopende vervolgstudies en proefprojecten zal uiteindelijk binnen elk sectortraject in de loop van 2017 een plan van aanpak uitgewerkt worden, aansluitend op het globale raamwerk van het Asbestafbouwplan.

De minister drukte op 24 april 2016 haar intentie uit om te onderzoeken of er een asbestinventarisatieattest kan worden opgenomen in het eengemaakt woningattest.

In de media heeft de minister steeds verklaard dat ze tegen eind 2016 een voorstel zou voorleggen aan de Vlaamse Regering. In de beleidsbrief lezen we dat het asbestinventarisatieattest zal worden geïntegreerd in het eengemaakte woningattest of de zogenaamde woningpas. Ook in deze commissie heeft de minister verklaard dat het asbestinventarisatieattest zal worden geïntegreerd in de woningpas. "Als de inventarisatie is afgerond, wordt deze geïntegreerd in de woningpas. Dan kun je inderdaad met een paar klikken vaststellen of er toepassingen zijn", aldus de minister.

1. Hoeveel studies worden er uitgevoerd? Welke daarvan werden reeds opgeleverd? Indien er nog studies opgeleverd moeten worden, wanneer zal dit ten laatste gebeuren?

2. Welke conclusies kan de minister uit de reeds opgeleverde studies trekken?
3. In welke overlegtrajecten wordt er in de komende maanden voorzien en welke timing is daaraan gekoppeld?
4. Hoe evalueert de minister de reeds uitgevoerde proefprojecten?
5. Op welke manier zal het asbestinventarisatieattest worden geïntegreerd in het eengemaakte woningattest of de zogenaamde woningpas? Welke timing voorziet de minister voor deze integratie?
6. Op welke manier zal de minister ervoor zorgen dat dit nieuw attest geen bijkomende kost met zich mee zal brengen en hierdoor de kostprijs van een bouwproject zal doen stijgen? Welke maatregelen voorziet de minister hierin?

ANTWOORD

op vraag nr. 332 van 3 februari 2017

van **GWENNY DE VROE**

1. Volgende studies werden opgeleverd:

- Onderzoek naar de depositie van asbestvezels uit golfplaten in loodsen.
- Onderzoek naar de verspreiding van vezels vanuit verweerde asbesthoudende dakbedekking naar binnenruimtes.
- State of the art asbestbehandelingsmethoden in Vlaanderen.
- Deskstudie naar conversiemogelijkheid van een depositiemeting naar een potentiële luchtconcentratie.
- Verspreidingsroute van asbestvezels via regenwater- en afvalwaterafvoer.
- Onderzoek naar de blootstelling van asbest bij de sanering van golfplaten.
- Kleefmonstertest voor de evaluatie van de hechtgebondenheid van asbesthoudende materialen.
- Asbestinventarisatie in land- en tuinbouw.

Volgende studies worden in de loop van 2017 afgerond:

- Vervolgstudie business-case innovatieve asbestverwerking.
- Mogelijkheden herkenning asbestcement golfplaten via luchtbeelddetectie.
- Literatuurstudie risico's gelijkaardige kunstvezels asbest.
- Steekproef asbestinventarisatie in 300 scholen.

2. De studies met betrekking tot de asbestdaken en -gevels tonen over de verschillende studies heen dezelfde vaststellingen: nagenoeg alle asbestcement dak- en gevelbekleding in Vlaanderen is ondertussen verweerd of zeer sterk verweerd. In het bijzonder golfplaten verweren ook sterk aan de binnenzijde. Deze fenomenen treden reeds op 20 jaar na plaatsing en nemen gradueel toe naarmate het materiaal verder veroudert. De meeste asbestdaken en -gevels in Vlaanderen zijn momenteel al ver voorbij hun voorziene levensduur van 30 jaar.

De inventarisiestudie in de land- en tuinbouwsector stelde een autonoom uitdooftempo vast omwille van de hoge stopzettingsgraad enerzijds en renovatie bij expansie en transformatie van de overblijvende landbouwbedrijven anderzijds. Ook reeds bestaande beleidstrajecten rond emissies van stallen genereerden een zekere vervangingsgraad. Het passief aan asbest in land- en tuinbouwbedrijven wordt geraamd op ruim 400.000 ton.

Tot slot blijkt ook dat de kans op het aantreffen van één of meerdere asbesttoepassingen in een gebouw ouder dan 1998 circa 70 tot 95% bedraagt indien geen recente, grondige renovatie werd uitgevoerd.

3. De veelvuldige overlegtrajecten die ook het voorbije jaar reeds liepen of werden gestart, lopen ook dit jaar door in aanloop naar de finale uitwerking en oplevering van het asbestafbouwplan en de regelgeving. Belangrijke doelgroepen zijn hierbij scholen, ziekenhuizen, bedrijven, lokale besturen en land- en tuinbouw naast sectorvertegenwoordigers uit de milieu-, immobiliën- en bouwsector.

4. De respons van gebouweigenaars voor aanmelding binnen de diverse proefprojecten is zeer groot en overtreft vaak de verwachte en vooropgestelde aantallen. De proefprojecten samenloop dakrenovaties tonen aan dat de efficiëntste aanpak een beperktere schaalgrootte is naar beheersbaarheid en realisering. Daarnaast stellen we ook vast dat voor de kleinere dakoppervlaktes van voornamelijk bijgebouwen

particuliere gebouweigenaars vooral behoefte hebben aan laagdrempelige inzameling en verwerking waarbij ze zelf instaan voor de ontmanteling, bijvoorbeeld geïnspireerd op het principe van grofhuishuishouding. De offertes voor de ontmanteling van kleine hoeveelheden blijken vaak niet interessant wegens het doorwegen van de vaste organisatie- en veiligheidskosten die de uitvoerende aannemer heeft. Voor de grotere woningdakrenovaties stellen we vast dat ondanks het ruime aanbod binnen de samenkoop gebouweigenaars toch vaak een afwijkende keuze en maatwerk vragen, wat niet overeenkomt met de voordelen en werking van een samenkoopformule. Een generieke financiële ondersteuning binnen bestaande renovatieondersteuning en woonfiscaliteit lijkt dus ook binnen de reguliere marktwerking noodzakelijk. Tot slot botsen de proefprojecten asbestdakrenovaties ook op de huidige, specifieke piek aan overvolle agenda's van dakwerkers door de aflopende premies voor dakisolatie. De behoefte van varianten op samenkoopformules blijven echter zeker relevant voor gebouweigenaars zoals ouderen, die niet zelf kunnen instaan voor de verwijdering of organisatie van de verwijdering door aannemers.

Het project rond de verwijdering van asbesthoudende leidingisolatie lijkt voorlopig zowel naar behoefte, noodzaak als werking ook een interessant instrument om op te schalen.

5. De invoering van een asbestinventaris is een beleidspiste als onderdeel van het asbestafbouwplan dat de OVAM uitwerkt tegen 2018. De finale modaliteiten zijn dus nog niet vastgelegd evenmin als de concrete timing.
6. De opmaak van een asbestinventaris vergt een grondige gebouwinspectie ter plaatse met soms enkele monsternemingen en labo-analyses. Op de kostprijs van bouwprojecten heeft dit geen invloed omdat bij nieuwbouw het inventariseren van asbesttoepassingen geen issue is. Bij verbouwingen of renovatieprojecten is het bezitten van een asbestinventaris kostenbesparend omdat het asbestmateriaal selectief kan verwijderd worden en het bouwpuin niet onwetend wordt verontreinigd met asbesthoudend afval met veel duurdere verwerkingskosten tot gevolg.